

ทัศนคติทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีจังหวัดเพชรบูรณ์

The political attitude of people : A case study of Phetchabun Province

อภิไท สอนทอง¹ สุกานดา ทองคำ² และ โดมธราดล อนันตสาน³

Apithai Sonthong¹ Sukanda Thongkham² and Domtharadon Anuntasan³

¹สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาลำดับชั้นปริญญาของเศรษฐกิจพอเพียง

*E-mail : Dr.Apithai @ hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาทัศนคติทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ 2.ศึกษาอิทธิพลที่มีต่อทัศนคติทางการเมืองของประชากรที่ศึกษา มีอิทธิพลได้ส่งผล และมีรูปแบบการเมืองแบบใด ศึกษาประชากร จำนวน 1,100 ตัวอย่าง จากกลุ่มตัวอย่าง 4 อาชีพ ใน 11 อำเภอ เก็บข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 เครื่องมือที่ใช้การวิจัยคือแบบสอบถาม เก็บตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ใช้เพื่อหารายละเอียดทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ค่าร้อยละ (percentage) และสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistic) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบทวินาม (Binomial Test)

ผลการศึกษาพบว่า

ประชากร เพศชายจำนวน 607 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.18 เพศหญิง จำนวน 493 คน คิดเป็นร้อยละ 44.82 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 อายุ 30-39 ปี จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 25.36 อายุระหว่าง 50-59 ปี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 15.36 อายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 21.91 อายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45 และผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 2.91การศึกษาของประชากรระดับประถมศึกษา จำนวน 360 ราย หรือ ร้อยละ 32.70 ประชากร 390 รายหรือร้อยละ 35.45 มัธยมศึกษา ประชากร 133 ราย หรือร้อยละ 12.09 ระดับอนุปริญญา ประชากร 186 ราย หรือร้อยละ 16.91 ระดับปริญญาตรี ประชากร 31 ราย ร้อยละ 2.82 การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อาชีพของ ประชากร อาชีพเกษตรกร จำนวน 658 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.82 อาชีพค้าขายจำนวน 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.00 อาชีพรับจ้างจำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.09 อาชีพรับราชการจำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.09 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประชากรมีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท จำนวน 390 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.45 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทจำนวน 360 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.73 มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 133 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.09 มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 186 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.91 และมีรายได้ 30,000 บาทขึ้นไปจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.82

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.ทัศนคติทางการเมืองของประชากรคืออนุรักษ์นิยม ตัวแปรอาชีพเกษตรกร และ ตัวแปรอาชีพรับจ้างที่เป็นไปตามสมมติฐานขณะที่ตัวแปรอาชีพรับราชการและตัวแปรอาชีพค้าขาย ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2.อิทธิพลที่มีต่อทัศนคติทางการเมืองของประชากร มี 2 ปัจจัยคือ 1.ความเชื่อพุทธศาสนา
2.วัฒนธรรมคักดินา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการสร้างกลไกทางสังคม เพื่อผ่าทางตัน (breakthrough) ด้วยการขจัดอุปสรรคและความขัดแย้งทางการเมืองไทย ดังนี้

1. ประชาชน ควรแยกความเชื่อทางศาสนาออกจากความเชื่อทางการเมืองเป็น (secular state) ไม่ควรโหยหาอดีต (nostalgia) จนไม่สามารถก้าวทันกระแสโลกได้
2. สถาบันทางสังคม (social institutions) ควรณรงค์วิถีชีวิตแบบเสรีนิยมและสร้างสำนึกประชาธิปไตย (democratic conscious) ไม่ครอบงำ (coerce) ด้วย วัฒนธรรมหลังคักดินา
3. นักการเมือง (politicians) ไม่สร้างเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้ง ขจัดระบบอุปถัมภ์ทางการเมือง ด้วยการหักดิบการเลือกตั้ง
4. การออกแบบการเมือง (political designing) ด้วยรัฐธรรมนูญ ต้องสอดรับทัศนคติทางการเมืองของประชาชน

คำสำคัญ : เสรีนิยม อนุรักษนิยม เผด็จการ อุปถัมภ์

Abstract

This research was a quantitative research with 2 objects as following; to study political attitudes of populations, and to study factors influential to political beliefs of a population. The scope of the study included 1,100 people over four careers in the Phetchabun Province. Data was gathered in April, May and June of 2016 through questionnaires. The sample was selected through purposive sampling and the data was analyzed through content analysis, percentage and statistical analysis by Binomial Test.

The research finding were; most of the population was male at 55.18 percent at 607 people with females at 44.82 percent at 493 people; aged 40-49 years at 28.00 percent at 308 people; aged 30-39 years at 25.36 percent 279 people; aged 50-59 years at 15.36 percent at 169 people; aged 20-29 years at 21.91 percent at 241 people; aged 60 years at 6.45 at 71 people; meanwhile, those with a primary education were at 32.70 percent at 360 people; secondary at 35.45 percent at 390 people; diploma at 12.09 percent at 133 people; bachelor at 16.91 percent at 186 people; postgraduate at 2.82 percent at 31 people; an agricultural career presented 59.82 percent at 658 people; government official at 10.09 percent at 111 people; merchants at 15.00 percent at 165 people; laborers at 15.09 percent at 166 people; earned incomes lower 5,000 baht at 32.73 percent at 360 people; earned income 10,001-20,000 at 12.09 percent at 133 people; earned income 20,001-30,000 baht at 16.91 percent at 186 people; earned income upper 30,001 at 2.82 percent at 31 people.

A summary of hypothesis testing; 1) the political attitudes of populations were conservative; agricultural and laborer careers were related to political attitude but merchant and government official careers had no relationship to political attitude. 2) Influencing factors that dominated political attitudes were the Buddhist religion and the post-feudal culture.

Proposed social mechanisms for breakthrough to remove political obstacles and conflicts include; 1) separating religion from political beliefs and removing nostalgia for a time now irrelevant to the wider world stage 2) social institutions should build freedom of lifestyle and democratic consciousness, not coerced by post feudalist cultures and 3) politicians should not foster conditions that enable political conflicts and work to remove the patron-client system which lead to brute force elections and 4) the political design of a constitution should not interrupt the political attitudes of people.

Keywords : Liberal, Conservative, Dictatorship, Patron client

1. บทนำ

ประเทศไทย ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช (Absolute Monarchy) มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่เรียกว่าราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 นับถึงปี พ.ศ.2559 ก็เป็นเวลาถึง 83 ปี ก่อนหน้าการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นั้นคนไทยอยู่ภายใต้ระบบพ่อขุนและกษัตริย์เป็นเวลาถึง 700 ปี (นับจากกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี) แต่เมื่อหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา สยามประเทศต้องเผชิญปัญหาจากระบบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิวัติ/รัฐประหาร 23 ครั้ง (เฉลี่ยมีปฏิวัติ/รัฐประหาร ทุก 3 ปี) มีการยกเลิกและการร่างรัฐธรรมนูญถึง 19 ฉบับ(เฉลี่ยรัฐธรรมนูญ 1 ฉบับ ใช้ได้ 4 ปี) มีวิกฤตการเมืองที่ส่งผลให้เกิดการสูญเสียชีวิตทรัพย์สินมากมายหลายครั้ง ตั้งแต่ กบฏบวรเดช พ.ศ.2476 กบฏแมนฮัตตัน พ.ศ.2494 เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 การคุกคามจากลัทธิคอมมิวนิสต์ระหว่างปี พ.ศ.2500-2523 เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ.2535 เหตุการณ์วิกฤตการณ์การเมืองไทย พ.ศ.2548-2553 ปัจจุบันยังเผชิญหน้ากันอยู่โดยที่ไม่สามารถหาทางออกของปัญหาวิกฤตความขัดแย้งได้ นี่เป็นหลุมดำที่สังคมไทยไม่สามารถก้าวพ้นได้

การมาของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ปลายเดือนตุลาคม พ.ศ.2556 กลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่าคณะกรรมการเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย (กปร.) อันมีนายสุเทพ เทือกสุบรรณเป็นแกนนำ ได้รวมตัวประท้วงรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา ซึ่งรัฐบาลได้ยุบสภาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 และผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 44,646,742 คน นับเฉพาะผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 43,024,786 คน ทั้งหมด 68 จังหวัดไม่รวม 9 จังหวัดในภาคใต้ที่งดการลงคะแนนทั้งจังหวัด (กระบี่ ชุมพร ตรัง พังงา พัทลุง ภูเก็ต ระนอง สงขลา สุราษฎร์ธานี) มารวมด้วย แต่มีบางจังหวัดที่มีคนมาลงคะแนนเสียงก็นำมาคิดด้วย เช่นที่นครศรีธรรมราช ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,153,080 คน มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 1,292 คน คิดเป็นร้อยละ 0.11 เป็นต้น (เดลินิวส์ 8 ก.พ.2557. กับแกล้มการเมือง. หน้า 2)

คอลัมน์ กับแกล้มการเมือง ฉบับวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 หน้า 2) มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 20,530,359 คน คิดเป็นร้อยละ 47.72 ภาพรวมผู้มาใช้สิทธิทั้งหมด เป็นบัตรดี 14,645,812 ใบ คิดเป็นร้อยละ 71.34 บัตรเสีย 2,458,461 ใบ คิดเป็น 11.97 % ผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนน (vote no) จำนวน 3,426,080 ใบ คิดเป็นร้อยละ 16.69 จังหวัดที่มีผู้ใช้สิทธิมากที่สุดคือ เชียงใหม่ ร้อยละ 75.05 รองลงมาคือ จ.ลำพูน ร้อยละ 73.39 อันดับที 3 จังหวัดแม่ฮ่องสอน ร้อยละ 64.99 ขณะที่บัตรเลือกตั้งผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนนมีมากถึง 16.69 % คือ 3,426,080 บัตร ซึ่งต่างจากการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ.2554 ที่มีผู้ใช้สิทธิทั่วประเทศสูงสุดในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งของไทย คือ 75.03% มีบัตรผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนน 958,213 บัตร คิดเป็น 2.72% เท่านั้น ดังนั้นเมื่อนำจำนวนผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนน 3,426,080 คน รวมบัตรเสีย 2,458,461 คน รวมเป็น 5,884,541 คน คิดเป็น 19.06% เมื่อหักจากจำนวนผู้ใช้สิทธิ 47.72 % ได้ผู้เลือกตั้งพรรคการเมืองที่ลงสมัครครั้งนี้เพียงร้อยละ 28.66 เท่านั้น

หลังการเลือกตั้ง ที่กฎหมายของพรรคประชาธิปัตย์ ได้เข้ายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 68 ในเรื่องการได้อำนาจมาโดยไม่ใช้วิถีทางรัฐธรรมนูญหรือไม่ และร้องให้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ว่าขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา 108 ที่กำหนดให้การเลือกตั้งทั่วไปทำในวันเดียวกันทั่วประเทศ อันผิดหลักความเสมอภาค และบังคับด้วยว่าบัตรเลือกตั้งล่วงหน้าออกเขต ต้องมาถึงหน่วยเลือกตั้งก่อนการนับคะแนนในเวลา 15.00 น. ซึ่งทำให้ประชาชนที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าหลังวันเลือกตั้งจริง เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ถึง 2 ล้านเสียง รวมทั้งร้องให้ยุบพรรคเพื่อไทยและตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรคเพื่อไทย และให้แจกใบแดงแก่ 18 รัฐมนตรีที่ร่วมมีมติประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อสกัดผู้ประท้วง ขณะที่พรรคเพื่อไทยก็ยื่นฟ้อง นายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำ กปปส. กับพวกต่อศาลรัฐธรรมนูญ ที่ขัดขวางการเลือกตั้งและให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2557 ศาลรัฐธรรมนูญได้เผยแพร่เอกสารข่าวหลังการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยระบุว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องของนายวิรัตน์ กัลยาศิริ ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 เป็นโมฆะ ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาแล้วเห็นว่าคำร้องไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 68 จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และ ไม่รับคำร้องวินิจฉัยกรณีพรรคเพื่อไทยยื่นฟ้อง นายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำ กปปส. เพราะเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

ทางด้านนิติศาสตร์ ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองไทย ก็มาถึงทางตัน เพราะการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ที่ไม่สามารถเลือกตั้งได้พร้อมกันทั่วประเทศนั้น ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่สามารถรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เป็นครั้งที่สองภายในพระราชกฤษฎีกาฉบับเดียว และ กกต.ก็ไม่มีอำนาจในการออกประกาศเรื่องดังกล่าวได้ ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงประชุมกันทั้ง 5 คน ลงนามในหนังสือส่งถึงนายกรัฐมนตรีเพื่อให้นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลเพื่อเสนอให้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งเพิ่มเติมและกำหนดวันลงคะแนนใหม่ โดยเทียบเคียงรัฐธรรมนูญมาตรา 235 และมาตรา 236 ซึ่งเรื่องการออกพระราชกฤษฎีกาใหม่นี้รัฐบาลปฏิเสธตลอดมาเพราะเกรงจะเป็นกับดักที่ออกพระราชกฤษฎีกาซ้อนกัน ซึ่งจะต้องยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป กระทั่ง วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 อาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินให้วินิจฉัยการเลือกตั้ง 2 กุมภาพันธ์ 2557 ว่าเป็นโมฆะ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย และต่อมาในวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2557 ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติ 6 ต่อ 3 ว่าการยุบสภาเพื่อเลือกตั้ง 2 กุมภาพันธ์ 2557 ไม่เป็นการเลือกตั้งเสร็จในวันเดียวทั่วราชอาณาจักร ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา 108 วรรค 2 ถือเป็นโมฆะ และก่อนหน้านั้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2557 สภาทนายความได้เป็นทนายยื่นฟ้องรัฐบาลให้ชวนา 24,000 คนวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2557 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมี

มติ 9 ต่อ 0 กรณีรัฐออกพระราชบัญญัติให้กระทรวงการคลังกู้เงิน 2.2 ล้านล้านบาท ไม่ถูกรัฐธรรมนูญมาตรา 154
วรรค 3

เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2557 ศาลปกครองกลางอ่านคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดกรณี
นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร ย้ายนายถวิล เปลี่ยนศรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีการนำไปร้องต่อศาล
รัฐธรรมนูญ ต่อมาเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ลงมติ 9 ต่อ 0 วินิจฉัยว่า
นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร ทำผิดรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 และมาตรา 268 มีผลให้ความเป็น
นายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงพร้อม 9 รัฐมนตรีที่ร่วมลงมติในวันประชุมคณะรัฐมนตรี 6 กันยายน พ.ศ.2554 สิ้นสุดลงไป
ด้วย และในขณะเดียวกัน คณะกรรมการปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้ลงมติ 7 ต่อ 0 ชี้มูลกรณีนโยบาย
จำนำข้าวเปลือกของรัฐบาลว่า นายกรัฐมนตรีจงใจขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 178 และให้ส่งเรื่องให้วุฒิสภาลงมติถอด
ถอนต่อไป ซึ่งนายกรัฐมนตรีและมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.2557 มีมติแต่งตั้งนายนิวัฒน์ธำรง
บุญทรงไพศาล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี
ขณะเดียวกันที่นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นประธานวุฒิสภานั้น ปฏิบัติ
หน้าที่แทนนายกรัฐมนตรียังไม่เข้าขั้นทูลเกล้าแต่งตั้งเป็นประธานวุฒิสภา เพราะเกรงว่าประธานวุฒิสภาจะนำข้อคน
กลางขึ้นทูลเกล้าเป็นนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญมาตรา 7 ที่ยังมีการย่นกำลังกันอยู่ ปัญหาความขัดแย้งทาง
การเมือง ที่มีมาอย่างยาวนานของสยามประเทศ ยังหาจุดลงตัวร่วมไม่ได้ กลุ่มผู้ชุมนุมทั้งฝ่ายต้าน-ฝ่ายสนับสนุน
ทักษิณ ชินวัตร ก็ยังคงทำงานกันต่อไป ปัญหาการเมืองยังคงส่งผลต่อ เศรษฐกิจ สังคมและประชาชนต่อไป
ปัญหาการเมืองของไทย ไม่น่าจะมีประเทศใด ๆ ในโลกเหมือนปัญหาการเมืองการปกครองของไทยที่เป็นอยู่ใน
ปัจจุบัน

ในที่สุด พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการกองทัพบก ได้ประกาศกฤษฎีกาเมื่อเวลา 3
นาฬิกา วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2557 เพื่อบรรจุความวุ่นวายทางการเมืองทั้งหมด โดยเชิญคู่ขัดแย้งทาง
การเมือง 7 ฝ่าย ประกอบด้วย แกนนนำ กปปส. แกนนนำ นปช.รักษาการรัฐบาล วุฒิสภา ฝ่ายค้านในอดีต พรรคเพื่อ
ไทย และ กรรมการการเลือกตั้ง โดยให้การบ้าน 5 ข้อ คือ (1) จะกำหนดวันเลือกตั้งเมื่อใด (2) จะมีนายกคนกลาง
ได้หรือไม่ (3) มวลชน (กปปส.,นปช.) ต้องยุติชุมนุม (4) ปฏิรูปก่อนหรือหลังการเลือกตั้ง (5) จะทำอะไรให้
บ้านเมืองสงบ ให้ทุกกลุ่มตอบในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 แต่เมื่อถึงเวลา ทุกคู่ขัดแย้งยังยืนยันทันทีของพวกตน
พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงประกาศยึดอำนาจ (วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 เวลา 16.30 น.) ตั้งเป็นคณะ
รักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รับสนองพระบรมราชโองการโปรดเกล้าเป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ท่ามกลางความพอใจของคนส่วนมากแม้มีต่อต้านบ้าง

ประเทศไทยใช้เวลา 83 ปีในการเดินทางบนเส้นทางสายประชาธิปไตย(แนวเสรีนิยมแบบรัฐสภา) เวลา
83 ปีนี้ ผ่านการปฏิวัติ/รัฐประหาร 23 ครั้ง มีรัฐธรรมนูญ 19-20 ฉบับได้ประสบการณ์มากพอที่จะสรุปบทเรียนได้
แล้วว่า คนไทยรู้จักหรือเข้าใจหลักการหรือวัฒนธรรมการเมือง(เสรีนิยม,อนุรักษนิยม,เผด็จการ,ทุนนิยม,สังคมนิยม)
ดีหรือยัง ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยสอดคล้องกับระบบความเชื่อของคนไทยหรือไม่ ระบบการปกครอง
แบบใดที่เหมาะสมกับลักษณะนิสัยและวิถีชีวิตของคนไทย และคนไทยมีลักษณะนิสัยโน้มเอียงไปทางใด ระหว่าง เสรี
นิยม อนุรักษนิยม เผด็จการ หรือ การปกครองแบบไทย

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ทศนคติทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลที่มีต่อทัศนคติทางการเมืองของประชากรที่ศึกษามีอิทธิพลใดส่งผลและมีรูปแบบการเมืองแบบใด

สมมติฐานการศึกษา มี 2 ประการ

1. ทัศนคติทางการเมืองของคนไทยคืออะไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. อิทธิพลใดที่มีอิทธิพลส่งผลต่อทัศนคติทางการเมืองของคนไทยคือสิ่งใด/เรื่องใด

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
2. แนวความคิดเกี่ยวกับความเชื่อและความเชื่อทางการเมือง
3. แนวความคิดเกี่ยวกับเสรีนิยม
4. แนวคิดเกี่ยวกับอนุรักษนิยม
5. แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์
6. แนวความคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลางานการเมือง
7. วัฒนธรรมทางการเมือง
8. อิทธิพลค่านิยมทางพุทธศาสนา
9. วัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย
10. ลักษณะบุคลิกภาพ
11. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และ พฤติกรรม
12. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
13. แนวความคิดเกี่ยวกับความเชื่อและความเชื่อทางการเมือง
14. แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะประชากร
15. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีกระบวนการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 11 อำเภอ (อำเภอละ 100 ราย) ใน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยแยกเป็น 4 อาชีพหลัก คือ 1.อาชีพ เกษตรกร ร้อยละ 60 2.อาชีพ ข้าราชการ ร้อยละ 10 3.อาชีพค้าขาย ร้อยละ 15 4.อาชีพ รับจ้าง ร้อยละ 15 เก็บข้อมูล ระหว่าง เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2559 จำนวนทั้งสิ้น 1,100 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม คือ แบบสอบถาม ข้อมูล มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question) แบบสอบถามจะประกอบด้วย

1. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้
2. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางการเมือง ประกอบด้วย ข้อคำถามรวม 9 ข้อ

การทดสอบค่าเที่ยงตรงของเครื่องมือการศึกษา

การทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ใช้การทดสอบแบบการทดสอบ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (testability of item-variable Congruence index) นำมาหาค่าความสอดคล้องโดยใช้สมการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง ดังนี้

1. ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากประชาชนที่มาใช้บริการติดต่องาน ณ ที่ว่าการอำเภอ (รวม 11 อำเภอ) จังหวัดเพชรบูรณ์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559

2. ผู้ศึกษารวบรวมแบบสอบถามจากการตอบของกลุ่มตัวอย่าง และได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม จากนั้นได้กำหนดหมายเลขประจำแบบสอบถามเพื่อเตรียมในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ผู้ศึกษาลงรหัสแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจในครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่

1. อัตราส่วนร้อยละ (Percentage)
2. การทดสอบทวินาม (Binomial Test)

3. ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ทศนคติทางการเมืองประชาชน : ศึกษากรณีจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยเก็บตัวอย่างจากประชาชนจำนวน 11 อำเภอ ของ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1,100 ตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, การทดสอบแบบทวินาม (Binomial Test) ผลการศึกษาสรุปดังนี้

ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.18 และร้อยละ 44.82 ตามลำดับ อายุของประชากร ร้อยละ 28.00มีอายุระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 25.36 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 21.91 มีอายุระหว่าง 20-29 ปี ร้อยละ 6.45 อายุ 60 ปีขึ้นไป และประชากรที่อายุน้อยที่สุดร้อยละ 2.91 อายุต่ำกว่า 20 ปี (อายุ 18-20 ปี) ด้านการศึกษา ประชากรมีทุกระดับการศึกษา คือทุกระดับต่ำกว่าประถมศึกษา (ไม่ได้เข้าเรียนหนังสือ) ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ถึงระดับปริญญาตรีและการศึกษาระดับปริญญาโท และด้านอาชีพของกลุ่มประชากร อาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คือ ร้อยละ 59.82 อาชีพค้าขาย (ประกอบอาชีพอิสระ) และอาชีพรับจ้าง มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 15 กลุ่มอาชีพที่น้อยที่สุดคืออาชีพรับราชการ ร้อยละ 10 ด้านรายได้ของประชากร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 35.45 มีรายได้ระหว่าง 50,001-10,000 บาท ร้อยละ 32.73 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 16.91 มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 2.82 มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป

ทัศนคติทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติ-ความคิดเห็นทางการเมืองด้านอนุรักษนิยมอยู่ในระดับมาก ส่วนทัศนคติทางการเมืองด้านเสรีนิยม ด้านเผด็จการ และด้านอุปถัมภ์ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบจากทุกกลุ่มอาชีพจำนวน 1,100 ตัวอย่าง พบว่าร้อยละร้อยละ 83.09 สามารถระบุความเห็นทางการเมืองได้ คือ ร้อยละ 46.91 เป็นอนุรักษนิยม ร้อยละ 21.91 เป็นเผด็จการ ร้อยละ 8.18 เป็นอุปถัมภ์ มีเพียงร้อยละ 6.09 ที่เป็นเสรีนิยม ส่วนที่เหลือร้อยละ 16.91 ไม่สามารถระบุทัศนคติทางการเมืองได้ แต่เมื่อแยกทุกกลุ่มอาชีพว่าในทุกกลุ่มอาชีพจากประชากรตัวอย่าง พบว่า อาชีพรับจ้างและอาชีพเกษตรกรเป็นอนุรักษนิยมมากที่สุดคือร้อยละ 59.12 และ 56.14 รองลงมาคือ อาชีพค้าขายและอาชีพรับราชการ ที่มีความเชื่อด้านอนุรักษนิยม ร้อยละ 55.73 และ 55.43 และเมื่อพิจารณาจากทุกกลุ่มอาชีพ ด้านความเชื่อทางการเมืองด้านเผด็จการ พบว่า อาชีพเกษตรกรร้อยละ 25.99 เป็นเผด็จการ อาชีพรับราชการร้อยละ 35.87 เป็นเผด็จการ ส่วนอาชีพค้าขายและอาชีพรับจ้าง มีความเชื่อทางการเมืองด้านเผด็จการร้อยละ 27.01 และ ร้อยละ 20.61 ตามลำดับ ในด้านเสรีนิยมเมื่อพิจารณาจากทุกกลุ่มอาชีพ พบว่าอาชีพเกษตรกรเป็นเสรีนิยมร้อยละ 9.03 รองลงมาคืออาชีพรับราชการร้อยละ 6.52 และอาชีพรับจ้างและอาชีพค้าขายร้อยละ 5.11 และ 3.05 ที่มีความเชื่อทางการเมืองแบบเสรีนิยม ส่วนความเชื่อทางการเมืองแบบอุปถัมภ์ อาชีพค้าขายมีความเชื่อด้านอุปถัมภ์ร้อยละ 20.61 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรเชื่อด้านอุปถัมภ์ร้อยละ 8.84 และอาชีพรับจ้างและอาชีพรับราชการ ร้อยละ 8.76 และ 2.17 ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1. ทัศนคติทางการเมืองของคนไทยคืออะไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกับการปกครองประชาธิปไตย สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบทั้ง 4 ตัวแปรต่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อความเชื่อทางการเมือง โดยมีตัวแปรอาชีพเกษตรกร และ ตัวแปรอาชีพรับจ้างที่เป็นไปตามสมมติฐานขณะที่ตัวแปร อาชีพรับราชการและตัวแปรอาชีพค้าขาย ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2. อิทธิพลใดที่มีอิทธิพลส่งผลต่อทัศนคติทางการเมืองของคนไทยคือสิ่งใด/เรื่องใด เป็นเรื่องทัศนคติทางการเมือง กลุ่มที่มีทัศนคติทางการเมืองใน 4 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มอนุรักษนิยม ที่มีคะแนน 3.98 และคะแนน 3.7 ถือว่ามีทัศนคติทางการเมืองในระดับมาก กลุ่มที่ 2.กลุ่มความเชื่อทางการเมืองแบบเสรีนิยม คะแนน 3.37 และ 2.9 และ 2.83 ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง กับกลุ่มที่ 3 คือกลุ่มความเชื่อทางการเมืองแบบเผด็จการ มีคะแนน 3.63 และ 3.26 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับ ปานกลาง กับกลุ่มความเชื่อทางการเมืองกลุ่มที่ 4 คือ ความเชื่อ ทางการเมือง ในระบบอุปถัมภ์ ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนน 2.74

อภิปรายผลการศึกษา

การวิจัย ทัศนคติทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาทางสังคมศาสตร์แนววิทยาศาสตร์ (social scientist) ที่เชื่อว่าโลกแห่งความเป็นจริงที่มีความเป็นอิสระและเป็นอิสระเป็นเอกเทศจากผู้ศึกษาที่มีความเป็นจริง และ ดำรงอยู่แล้ว ผู้ศึกษามีหน้าที่เพียงค้นให้พบด้วยวิธีวิทยา (Methodology) ที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) มีกระบวนการวิจัยที่เปิดเผย แฉ่นอน ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้เพื่อจัดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตวิสัย (subjectivity) กับวัตถุวิสัย/ภาววิสัย (objectivity) ออกจากการศึกษาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ซึ่งมีกฎทั่วไป (general law) ของตนเองเหมือนวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (natural science) ซึ่งวิธีวิทยาที่ใช้มีลักษณะรวม 3 วิธี คือ (1) เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (positivist) (2) เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ (empiricist) และ (3) เป็นการศึกษาพฤติกรรม (behavioral) ที่ใช้ตรรกะเป็นฐาน

(logical base) ที่เป็นการอนุมานทฤษฎี (a theoretical statement) ซึ่งเป็นการอนุมานแบบวิทยาศาสตร์ที่เป็นข้อเท็จจริงผ่านกรอบความคิด/ทฤษฎีชุดหนึ่ง กับข้อความเชิงประจักษ์ (an empirical statement) โลกแห่งความเป็นจริง (one logic of inference) บนฐานกรอบความคิดและทฤษฎีชุดหนึ่งเพื่อการพิสูจน์ (verification) และการพิสูจน์ผิด (falsification) ภายใต้การยอมรับความจริงทางสังคมศาสตร์ที่มีความไม่นิ่งหรือไม่แน่นอน (uncertain) เพราะไม่สามารถควบคุมและจัดระเบียบความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลและเงื่อนไขด้านเวลาได้ ดังนั้นข้อสรุปของงานวิจัย จึงไม่ใช่สูตรสำเร็จตายตัว ประโยชน์ของงานวิจัยนี้ นอกจากเพิ่มความรู้ให้กับงานวิชาการแล้วยังมีส่วนในการทำนาย (prediction) เหตุการณ์ล่วงหน้าในสิ่งที่กำลังจะเกิด (becoming) จากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่งอย่างต่อเนื่องไม่มีช่องว่าง เหมือนสมการ $X = Y$

ตรรกะความเชื่อ/ทัศนคติทางการเมืองที่งานวิจัยนี้ต้องการพิสูจน์ คือ ทัศนคติทางการเมืองของคนไทยเป็นอย่างไร ใน 4 แบบหลัก คือ (1) เสรีนิยม (2) อนุรักษนิยม (3) เผด็จการ (4) อุปถัมภ์ ทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไร และปัจจัยใดที่มีอิทธิพลทางการเมืองไทย ผลวิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยและตอบสมมติฐานได้ ต่อไปนี้เป็นการวิเคราะห์งานวิจัยผ่านกรอบทฤษฎี กรอบทฤษฎีที่งานวิจัยนี้วางไว้คือทฤษฎีความขัดแย้ง (conflict theory) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติ/ความคิดเห็นทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่า ความเชื่อทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ยังคงยึดมั่นในกรอบวิถีชีวิตที่เคยครอบงำดำเนินมากกว่า 500 ปี อย่างมั่นคง สะท้อนให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ไปสู่ระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ถึงปัจจุบันที่ผ่านระยะเวลา 84 ปี แสดงให้เห็นว่า สำนักทางระบอบประชาธิปไตยยังไม่สามารถแทรกวิถีชีวิตของประชากรที่ศึกษาได้

2. ทัศนคติทางการเมืองของประชากรที่ศึกษาในด้านความเชื่อทางการเมืองแบบเสรีนิยม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มประชากรมีความเชื่อแบบเสรีนิยม ยังมีไม่มากพอ ดังนั้นจึงส่งผลต่อความขัดแย้งทางการเมืองของไทยจะยังคงมีต่อไป เพราะความเชื่อทางการเมืองไม่ได้ไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีความเป็นปฏิปักษ์ต่อกันอย่างรุนแรง

3. ทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประชากรที่ศึกษามีความเชื่อทางการเมืองแบบเผด็จการอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง เป็นการตอกย้ำความเชื่อทางการเมืองของประชากรที่ศึกษาว่า นอกจากจะเป็นนักอนุรักษนิยมแล้ว ยังมีความเชื่อทางการเมืองแบบเผด็จการ หรือ อยู่ในกลุ่มอำนาจนิยม (authoritarianism) แต่กับข้อคำถามในเรื่องความเกลียดกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งเดิมเป็นจุดยืนทางการเมืองแบบเผด็จการ

4. ทัศนคติทางการเมืองระบบอุปถัมภ์ จากการวิเคราะห์พบว่า ประชากรที่ศึกษามีทัศนคติทางการเมืองระบบอุปถัมภ์ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรที่ศึกษา ลดความเชื่อถือในระบบอุปถัมภ์ลงมากกว่าการศึกษาในแบบเดียวกันนี้ เมื่อย้อนเวลาไปราว 20-30 ปี ที่พบว่าระบบอุปถัมภ์ มีความเข้มข้นและรุนแรงมากต่อสังคมไทย

สิ่งที่ส่งผลต่อทัศนคติทางการเมืองของไทย

ความแตกต่างด้านความเชื่อทางการเมืองของกลุ่มประชากรที่ศึกษาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าเกิดจากแรงผลักดันของ 2 ปัจจัยหลัก คือ

1. ความเชื่อทางศาสนา ความจริงคนไทยนับถือทุกศาสนา แม้กระทั่งผี แต่ที่มีอิทธิพลต่อคนไทยอย่างมากคือพุทธศาสนา ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าไทยรับพุทธศาสนาเมื่อใด แต่มีหลักฐานทางด้านโบราณคดีเช่นเจดีย์วัด

มหาธาตุจันทน์นครศรีธรรมราช ในอาณาจักรศรีธรรมมาศกราช คาดว่าอยู่ในช่วงเวลาพุทธศตวรรษที่ 11-12 ก่อนอาณาจักรสุโขทัย

ข้อเด่น ของการนับถือศาสนาพุทธ คือการยอมรับในระบบชนชั้น การยอมรับในความไม่เท่าเทียมในชนชั้น ส่งผลให้ในเวลาที่มีการเรียกร้องในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน เรียกร้องความเสมอภาคหรือความเท่าเทียม หรือการต่อสู้ทางชนชั้น (class struggle) จะไม่มีการทำลายล้างกันอย่างรุนแรงเหมือนในประเทศที่ไม่ได้นับถือพุทธ ยกตัวอย่างเช่นการปฏิวัติครั้งใหญ่ในประเทศฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ.1789 หรือการโค่นล้มระบอบซาร์ของรัสเซียโดยพรรคบอลเชวิคที่นำโดยเลนิน เมื่อปี ค.ศ.1917 เป็นต้น

ข้อด้อย จากการนับถือพุทธศาสนาในทางการเมือง คือ ในเวลาที่ประชาชนต้องการเข้าถึงวัฒนธรรมประชาธิปไตย (democratic culture) เพื่อใช้ในการปกครองตนเองแบบประชาธิปไตยสากล (democratic universal) ซึ่งหัวใจสำคัญมีอยู่ 3 ประการ คือ (1) เชื่อในความเท่าเทียมของมนุษย์ (human-equality) เคารพในสิทธิมนุษยชน (human right) (2) เสรีภาพ (liberty) (3) ใจกว้าง (tolerance) ส่งผลให้เกิดความถูกต้องทางการเมือง (politically correct) 3 ประการ คือ (1) รัฐบาลที่มาจากเสียงข้างมาก (popular government) โดยหลักเสียงข้างมากที่มาจากกลไกการเลือกตั้งที่เป็นธรรม (2) หลักการเสรีนิยม (liberalism) รัฐบาลมีอำนาจจำกัด (limited government) รัฐบาลที่มาจากการยอมรับอย่างเอกฉันท์ (government by consent with one consent) และ (3) หลักการยึดประโยชน์สาธารณะเป็นใหญ่ (republicanism) ทำให้เกิดความสับสนกระอัก กระอ่วน (ambiguity) สับสนในการจัดการตนเอง เมื่อนำประชาธิปไตยไทยไปเปรียบเทียบกับประเทศประชาธิปไตยสากล เราจึงเห็นความแปลกแยก (alienation) ในระบบประชาธิปไตยของไทยเรื่อยมา จนไทยเป็น unique society เพราะการเข้าไม่ถึงวัฒนธรรมประชาธิปไตย ทำให้ประชาธิปไตยของไทยเป็น banana republic การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทางประชาธิปไตยของไทยก็มีลักษณะ donkey vote ไม่ศรัทธาในประชาธิปไตย ไม่เชื่อในหลักการเหตุผล แต่เชื่อในตัวบุคคลมากกว่า

2.ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช คนไทยคุ้นชินกับระบอบกษัตริย์ เพราะอยู่ในระบบนี้มาตั้งแต่อาณาจักรอยุธยา เมื่อพระบรมไตรโลกนาถ ตรากฎหมายลักษณะทาสซึ่งขึ้นในปี พ.ศ.1890 ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยา พ.ศ.1893 ประกาศใช้พระอัยการตำแหน่งนาทหารและพลเรือน พ.ศ.1998 ผ่านอาณาจักรกรุงธนบุรี และ กรุงรัตนโกสินทร์ ถึงรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ระบบศักดินาและระบบฐานันดรจึงถูกยกเลิกไป แต่รากเหง้าความเชื่อในระบบศักดินามีได้ถูกยกเลิกไปจากค่านิยมของคนไทยยุคใหม่ คนไทยจึงถูกจองจำด้วยหลังวัฒนธรรมศักดินา (post-feudalistic culture) อย่างมั่นคง

ข้อเด่น ของการอยู่ใต้วัฒนธรรมศักดินา คือ การมีสัญลักษณ์ (symbolic) การยอมรับระบบชนชั้น วัฒนธรรมแบบอ่อนนุ่ม (soft culture) ความเอื้ออาทร การมีธรรมเนียมปฏิบัติและพิธีกรรม (ritual) ที่มีเอกลักษณ์ (identity) ใช้เป็นเกราะป้องกันหรือลดแรงปะทะ ในเวลาที่สังคมเกิดวิกฤตทางการเมือง (political crisis) มีการเผชิญหน้ากัน สำหรับประเทศไทยเช่นกรณีเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 หรือ เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ วันที่ 17-20 พฤษภาคม พ.ศ.2535 เป็นต้น

ข้อด้อย ของระบบศักดินา คือ การยอมรับระบบชนชั้น โดยเฉพาะความเชื่อในความไม่เท่าเทียม (unequality) ของมนุษย์ เกิดวิถีไทย (Thai-ness) ที่ขัดหลักการเสรีนิยมอย่างรุนแรง ในการลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ (de-humanity) เป็นรากฐานระบบอุปถัมภ์ (patron-client system) ยอมรับการพึ่งพิงและอำนาจนิยม เกิดการได้เปรียบ-เสียเปรียบ (have-have not) ในการเข้าถึงอำนาจและทรัพยากร และเกิดช่องว่างทางสังคม

(social gap) กว้างมากขึ้น ประชาชนไม่กระตือรือร้น เกิดความเฉื่อยชาทางการเมือง (political lazy) ไม่ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย ถือเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการปกครองเสรีนิยมประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยถูกแทรกแซง

คนไทย ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization)

แม้โลกจะได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกระทั่งเข้าสู่โลกศตวรรษที่ 21 อันเป็นช่วงเวลาการปรากฏตัวอย่างชัดเจนของโลกาภิวัตน์ที่มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ การเมืองเป็นประชาธิปไตยเสรีนิยมใหม่ (neo-liberal) (2) เศรษฐกิจแบบตลาดเสรี (free trade market economy) (3) สังคมบริโภคนิยม (consumerism) (Giddens 1990 : 38) ซึ่งทำงานร่วมกับธนาคารโลก (World Bank) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF= International Monetary Fund) และ องค์การการค้าโลก (WTO=World Trade Organization) เกิดความเปลี่ยนแปลงในโลกทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมอย่างมาก รุนแรงและรวดเร็วกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ด้วยเทคโนโลยีหุ่นยนต์ (การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 1 เปลี่ยนจากการใช้แรงงานสัตว์มาเป็นการใช้เครื่องจักร เช่นเครื่องจักรไอน้ำ ครั้งที่ 2 เปลี่ยนเป็นการแบ่งงานและใช้พลังงานไฟฟ้า และครั้งที่ 3 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารผลิตนวัตกรรม) แต่คนไทยได้กระแสโลกาภิวัตน์ก็ยังคงปรับตัวให้สามารถรองรับกับความเปลี่ยนแปลงได้ แม้จะเกิดความรู้สึกการขัดกันเองทางความคิด และการรับรู้ (cognitive dissonance) ทั้งที่คนไม่สามารถเก็บความขัดแย้งไว้ในสมองได้ เพราะจิตวิสัยมนุษย์ เช่น การรณรงค์ Thailand 4.0 กับ วิถีชีวิตแบบพอเพียง การรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2559 โดยที่ผู้ลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญ ยังไม่ได้อ่านรัฐธรรมนูญนั้นแม้แต่มาตราเดียว เหมือนกับที่ประชาชนของประเทศสหราชอาณาจักร ลงมติดอกจากการเป็นสมาชิกประเทศยุโรป (BREXIT) ส่งสัญญาณให้เห็นว่า โลกจากยุคสังคมอุดมคติ Utopia เข้าสู่ยุค Dystopia ที่มีลักษณะโหดร้าย รุนแรง ไร้การควบคุม อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล เหนือความถูกต้อง เหนือความจริง พร้อมทั้งจะเชื่อข่าวลวง ในลักษณะหลังความจริง (Post-truth) นิยาม “relating to or denoting circumstances in which objective facts are less influential in shaping public opinion than appeals to emotion and personal belief.” หมายความว่า สถานการณ์ข้อเท็จจริงปรนัยมีอิทธิพลหล่อหลอมความคิดเห็นของสาธารณชน น้อยกว่าการเรียกร้องทางอารมณ์และความเชื่อส่วนตัว เท่ากับการหยิบข้อเท็จจริงมาพูดนั้น ไม่ได้ผลเท่าการปลุกเร้าอารมณ์ความเชื่อ

4. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ประชาชน (citizens) ควรแยกแยะความเชื่อทางศาสนาออกจากความเชื่อทางการเมือง (secular state) ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของทัศนคติทางการเมืองคือ ความเชื่อทางศาสนาที่ผสมปนเปกับความเชื่อทางการเมือง จนไม่สามารถแยกออกได้ เป็นสาเหตุการซื้อสิทธิ์-ขายเสียง อันเป็นต้นเหตุแห่งความล้มเหลวในระบบประชาธิปไตยของประเทศไทย ส่งผลเสียต่อหลักนิติรัฐ (rule by law) ประชาชนควรภาคภูมิใจในสิทธิ-เสรีภาพของตน ว่าสามารถผลักดันแก้ไขเปลี่ยนแปลงสังคมได้ และติดตามตรวจสอบผู้ปกครองและนักการเมือง ไม่ควรโหยหาอดีต (nostalgia) จนไม่สามารถก้าวทันกระแสโลกได้

2. สถาบันทางสังคม (social institutions) ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องในกรอบมกล่อมกลาปลุกฝังความเชื่อ ทัศนคติ แบบแผนวิถีชีวิต เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสถาบันทางสังคม-การปกครอง ควรเป็นยาหม้อใหญ่ (panacea) เยียวยาสังคม ต้องรณรงค์เรื่องวิถีชีวิต เป้าหมายแห่งการดำรงชีวิตแบบใดแบบหนึ่งให้มีทิศทาง ความชัดเจน ไม่เปลี่ยนไป-มา ไม่ครอบงำ (coerce) ด้วย prisoner of

feudalist culture เพื่อจัดความสับสนในหมู่ประชาชน และการรณรงค์เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกที่ดี ให้รู้เท่าทันกับเปลี่ยนแปลงของโลก ควรดำเนินการอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง

3. นักการเมือง (politicians) มีบทบาทที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศทางการเมือง ควรออกแบบนักการเมืองให้รองรับทัศนคติทางการเมืองของประชาชนมากที่สุด ไม่มุ่งหวังชัยชนะทางการเมืองจนบ้านเมืองเสียหาย ไม่สร้างเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้ง ทั้งนี้ใช้เพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง แต่เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติเป็นเป้าหมายที่สำคัญ

4. การออกแบบการเมือง (political designing) โดยเฉพาะกฎหมายรัฐธรรมนูญ (constitution) ให้เป็นที่ยอมรับของประชากร หากรัฐธรรมนูญนั้นไม่ตรงทัศนคติทางการเมืองของประชาชน วิกฤตการเมืองก็จะกลับมาอย่างซ้ำซาก (monotonic) ไม่สิ้นสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง/ความคิดเห็นทางการเมือง อาจเลือกศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้ภาพรวมทัศนคติทางการเมืองของประเทศ ตลอดจนเลือกศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าทัศนคติ/ความเชื่อทางการเมืองของประชาชน หรือ การศึกษาโดยเพิ่มจำนวนประชากรให้มีขนาด/จำนวนที่มากเพื่อการกระจายตัวของข้อมูลวิจัย ให้ครอบคลุมพื้นที่ให้มีขนาดใหญ่ เพื่อประโยชน์ในการได้ข้อสรุปทางการศึกษาที่สมบูรณ์มีความเที่ยงตรง เพิ่มเติมจากที่ได้ศึกษาไปแล้ว

5. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ให้โอกาสคณะผู้วิจัยได้รับโอกาสในการแสดงผลงานการวิจัยข้างต้น ซึ่งคณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ หากมีความผิดพลาดใด ๆ จากงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยขออภัย เพื่อการปรับปรุงให้งานออกมาดียิ่งขึ้น ต่อไป

6. เอกสารอ้างอิง

[1] หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คอลัมน์ กับแก้มการเมือง ฉบับวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 หน้า 2.

[2] Giddens, Anthony. **The Consequence of modernity**. England : J. Press. 1990.

<http://www.bing.com/search?q=Brexist&src=IE-SearchBox&FORM=IE8SRC> (วันที่สืบค้นข้อมูล 2 มีนาคม 2560)

[3] _____, <http://www.bing.com/news/search?q=Post+truth&qv=Post+truth&FORM=EWRE> (วันที่สืบค้นข้อมูล 2 มีนาคม 2560)